



# Koninklijke Imkersvereniging Ons Denderlicken Geraardsbergen



## Nieuwsbrief 1 / 2017

Beste imker,

Wij zijn nu half februari voorbij, de dagen zijn al goed aan het lengen, het begint stilaan te kriebelen om in de tuin en aan de bijen te werken.

Voor de bijen is het zeker nog een dikke maand te vroeg. Pas eind maart/begin april kunnen wij de voorjaarscontrole uitvoeren. De eerste inspectie moet gebeuren als het al een paar dagen goed weer is, de temperatuur > 15° en liefst weinig wind. Als dit gebeurt op een koude dag dan is dat buitengewoon verstorend. Het volk heeft immers al broed dat op 35 graden Celsius moet worden gehouden en dat dus niet te koud mag worden. Ervan uitgaande dat de bodem al eerder (begin maart) is vervangen door een schone bodem, kunnen we ons nu richten op controle op moergoedheid, voedselvoorraden en raatvervangng. Gebruik bij het openen van de kast een tweekant doeken op de ramen om warmteverlies tegen te gaan. Dit vermindert tevens het opvliegen van bijen.

Treffen we een dood volk aan, dan is het zeker zinvol om te weten hoe dat komt. Dit kan immers informatie opleveren voor een betere inwintering. Was het gebrek aan voer? Was het voer onvoldoende ingedikt verzegeld voer dat gist? Te laat ingewinterd? Was de wintertros los van het voer komen te zitten? Was het volk aangetast door nosema? Te weinig stuifmeel bij het inwinteren? Of lag de oorzaak bij een slechte varrobestrijding?

Bij de voorjaarscontrole hoeven we zeker niet het hele broednest overhoop te halen. De controle richt zich vooral op de buitenste ramen. Of de koningin de winter heeft overleefd merkt men snel als men de kast opent. Zijn de bijen zeer onrustig, maken zij een brommend geluid, lopen ze snel over de raten, vliegen ze onmiddellijk op en is er geen broed te bespeuren, dan ben je zo goed als zeker dat de koningin dood is.

Van het buitenste raam naar het midden toe worden de ramen gecontroleerd. Als de ramen door koudebruggen en condensatievorming beschimmeld zijn, worden die verwijderd en vervangen door opgewerkte ramen of waswafels. Plaats per controle niet meer dan 1 of 2 ramen kunstraat, plaats de ramen kunstraat tegen het broednest, zodat ze mooi en snel uitgebouwd worden.

Na het raam met stuifmeel volgt meestal het eerste raam met broed. Als er open en/of gesloten werksterbroed aanwezig is bewijst dit dat de moeder nog aanwezig is.



Waar we nog moeten op letten: Is het volk al groot genoeg? Is de kast nog groot genoeg? (of puilen de bijen uit de kast). Is het volk voldoende sterk en vitaal? Is de voedselvoorraad nog voldoende? Juist in het voorjaar als er steeds meer broed komt wordt er meer voorraad verbruikt.

#### Bultbroed of darrenbroedig

Bij bultbroed kan het volgende aan de hand zijn: de koningin is darrenbroedig, er heeft te laat een stille moerwisseling plaatsgehad en de koningin is niet bevrucht geraakt of er is geen koningin meer er zijn leggende werkster. Bij een darrenbroedige moer treffen we bultbroed (darrenbroed in werkstercellen) aan en zullen we de moer moeten vervangen. De eenvoudigste weg is de vereniging met een buurvolk (na wegnemen van de darrenbroedige moer), dit kan zonder voorzorgsmaatregelen door beide volken bij elkaar te hangen. Als het volk nog sterk genoeg is kan eventueel een reservekoningin worden ingevoerd. Eerst wel de slechte moer verwijderen.

#### Voedselvoorraad

Het volk dient nog over voldoende voer te beschikken. 6 à 7 kg is een minimum.

Bijvoeren Met 6 kg reservevoorraad zijn enkele weken slecht en koud weer te overbruggen, het blijft echter oppassen, bij het uitblijven van mooi weer verbruiken de volken met hun groeiende broednest veel reservevoer. Zodra blijkt dat de volken onder de kritische voorraadgrens van enige kilo's voer komen, is het zaak bij te voeren om te voorkomen dat de groei stagneert en de bijen hun eigen broed kannibaliseren. Teveel voer is ook niet goed, het kan de ontwikkeling remmen. Deze ramen worden weggenomen en vervangen door opgewerkte ramen of waswafels. Later kunnen die gebruikt worden voor toekomstige broedafleggers of kunstzwermen.

#### Te kleine volken verenigen/versterken?

Bedenk ook dat kleine of middelmatige volken geen of nauwelijks voorjaars oogst zullen voortbrengen en vaak langere tijd zullen achterblijven in hun groei; vereniging van 2 van deze volken tot een redelijk sterk volk vergroot de kansen op voorjaars honing aanzienlijk. Daarnaast zijn kleine volken extra gevoelig voor infecties, of is hun omvang juist het gevolg van aanwezige infecties. Grote vitale volken met een lage varroabesmetting kunnen meer weerstand bieden tegen ziekten.

#### Voorjaarsvereniging

Het verenigen gaat in deze tijd praktisch altijd goed. Bij de voorjaarsinspectie gesignaleerde problemen kunnen door verenigen eenvoudig opgelost worden. Slechte raten kunnen verwijderd worden. Wees niet bang om te verenigen. Bedenk steeds dat sterke volken meer honing opleveren dan matige volken. In het voorjaar gaat het verenigen meestal goed. Later in het jaar moet vaak een krant gebruikt worden.

Zie ook nieuwsbrief 1 2016: <http://www.onsdenderbieken.be/nieuwsbrieven/nieuwsbrieven-2016/>

### **TELLING BIJENVOLKEN**

De vertegenwoordiger van het Departement Landbouw en Visserij liet weten dat de monitoring van het aantal bijenvolken in Vlaanderen goed opschiet, dankzij de goede medewerking van de lokale voorzitters en de imkers.

Uw voorzitter ontving op 24 januari een heel vlot verlopen controle.

Er werd gepolst naar het aantal leden en bijleden, totaal aantal kasten, wijze van bevraging, website en activiteiten van de vereniging.



Een te bewaren controlerapport is afgeleverd dat volgende vermeldingen bevat : naam, adres, datum, aantal kasten opgegeven; aantal kasten vastgesteld ter plaatse. Vervolgens werden 2 andere bestuursleden aangewezen die eveneens een summier bezoek kregen.

Ter info hierbij het overzicht van onze telling van de ingewinterde bijenvolken.

Ons Denderbieten telt thans 68 effectieve leden die hun lidgeld vereffenden. De 10 bijleden werden niet bij de bevraging betrokken. Slechts 6 leden deelden hun cijfer niet mee; 14 leden, waaronder tal van aspirant-cursisten, bezitten nul volken.

De resterende 48 effectieve leden waarvan relevante cijfergegevens gekend zijn beheren samen 421 volken (gemiddelde: 8).

**Het bestuur dank alle leden voor hun welwillende samenwerking.**

## VOORBIJE ACTIVITEITEN

Zaterdagmiddag 21 januari hebben wij leren waswafels gieten. Roger De Vos, man met kennis van zaken, heeft aan de 40 geïnteresseerden getoond hoe dat in zijn werk gaat. Hieronder vind je een aantal sfeerbeelden.



Om de wasblokken sneller te smelten worden die best in kleine stukken verdeeld. Hier vind je een foto (Roger De Vos) van een toestel waarmee dit kan gebeuren. Iets om na te maken door de handige Harry's onder ons.





Hierbij vind je een aantal links van websites en films waarin beschreven en getoond wordt hoe het gieten van waswafels in zijn werk gaat.

*Wassmelten en wasgieten*

<http://www.konvib.be/artikels-pseudo.html>

<http://www.konvib.be/artikels-pseudo/artikels-producten/artikels-producten-was/1585-goudklompen-of-toch-bijna.html>

<http://www.konvib.be/artikels-pseudo/artikels-producten/artikels-producten-was/1562-wasvorm-in-recup-materiaal.html>

<http://www.konvib.be/artikels-pseudo/artikels-producten/artikels-producten-was/3725-winterwerkje-waswafels-gieten.html>

*Voorbeeld gebruik luchtgekoeld waswafeltoestel*

[https://www.youtube.com/watch?v=yoYTM6kr\\_c8](https://www.youtube.com/watch?v=yoYTM6kr_c8)

*Voorbeeld gebruik luchtgekoeld waswafeltoestel + luchtcompressor*

<https://www.youtube.com/watch?v=5NT0XXqwZhE>

*Voorbeeld gebruik watergekoeld waswafeltoestel*

<https://www.youtube.com/watch?v=-fHoSb9VQnY>

<https://www.youtube.com/watch?v=eY3V5INKG7c>

<https://www.youtube.com/watch?v=RgVBFA8unLI&t=131s>

*Waswafelen*

Zie ook : onze nieuwsbrief 1/2014

<http://www.onsdenderbieken.be/wp-content/uploads/2016/07/Ons-Denderbieken-Nieuwsbrief-20141.pdf>

## **PRAKTIJKONDERZOEK SJOEMELWAS VIA EEN GATENRAAM**

Het afgelopen jaar hebben sommige imkers problemen ervaren met de ontwikkeling van het broed op ramen met nieuwe kunstraat (zgn. sjoemelwas). Wie wil onderzoeken of zijn wasramen onder die noemer vallen kan dit controleren via de volgende testmethode, op eigen kunstraat toe te



passen.

### Rond de bloei van de kers (april).

Door in april de test uit te voeren weet je binnen 3 weken op basis van 1 vel kunstraat of de betreffende kunstraat veilig is om in mei gewoon toe te passen in de vegers e.d.

Het praktijkonderzoek bestaat uit het inhangen van één raam nieuw kunstraat (uit je vermeende foutieve partij) waarin drie rechthoekige openingen van 5 x 10 cm zijn uitgesneden met een tussenafstand van ongeveer 5 cm (zie foto).



Dit gemerkte raam wordt aan het begin van de kersendracht midden in het broednest van je sterkste volk geplaatst. De timing is belangrijk, want er moet een goede dracht met gunstige weersomstandigheden in het vooruitzicht zijn. Bij uitblijven van dracht dien je bij te voeren.

Twee tot drie weken later dient dit volk weer gecontroleerd te worden en wordt gekeken of het betreffende raam inmiddels gesloten broed bevat. Indien dit het geval is, dien je het raam vrij te maken van bijen en het in zijn geheel te controleren. Indien er sprake is van onjuiste kunstraat, moet er een duidelijk verschil zichtbaar zijn tussen de vensters met uitgebouwde raat, die de bijen 100% zelf geproduceerd hebben en het omliggende gedeelte dat uitgebouwd is op de verstrekte kunstraat.

Indien er buiten de vensters veel meer hagelschot te zien is dan in de vensters, heb je te maken met sjoemelkunstraat en is hiermee het bewijs verkregen dat de oorzaak niet ligt bij het volk, de koningin of de dracht, maar bij de ingehangen kunstraat.

Indien er geen verschil zichtbaar is tussen het gesloten broed in en buiten de vensters en het gesloten broed is nagenoeg aangesloten verzegeld, dan mag je de kunstraat als veilig beschouwen.

Bron : (partim) NBV

### **WEBSITE HONEYBEE VALLEY**

‘Honeybee Valley’, het samenwerkingsplatform van de Vlaamse imkerij, is sedert enkele tijd op het net. Al is de webstek nog in volle opbouw, je vindt er nu reeds een hele reeks zéér interessante items. Het is dan ook ten zeerste aanbevolen een kijkje te nemen en je nu reeds te registreren.



Geregistreerde imkers ontvangen immers een nieuwsflash over belangrijke en/of interessante wetenswaardigheden.

<http://www.honeybeevalley.eu>

## OVERLARFPROGRAMMA

De aandacht moet gevestigd worden op het tweede belangrijk actiepunt van het nieuwe Vlaams Bijenteeltprogramma: het herstel van het bijenbestand. De verspreiding van teeltmateriaal van uitstekende kwaliteit moet het stressniveau van onze bijenpopulaties doen dalen en zo het sterftcijfer terugdringen. Om dit te kunnen realiseren, moeten de prestaties van de teeltmoeren beter gedocumenteerd worden. Waar men vroeger vaak de herkomst van het teeltmateriaal als belangrijke indicator zag van de intrinsieke waarde van de moeder, zal deze nu in de specifieke omstandigheden van Vlaanderen worden geverifieerd.

Bovendien zal de prijszetting van de moeder beter worden afgestemd op haar prestaties. Wie bijdraagt tot dit meetproces kan rekenen op een financiële compensatie door het project. Anders dan in de vorige campagnes zal het project de imker-klant niet vergoeden voor de aankoop 'an sich', maar wordt hem wel de mogelijkheid geboden om de kosten die hij gemaakt heeft terug te verdienen door de teeltwaarde van de moeder te bepalen volgens vastgelegde testniveaus. Er komt een veel grotere transparantie naar de gebruikers: zowel telers als imker-klanten krijgen inzage in de prestaties van de teeltmoeren en hun nazaten én het effect op de bijensterfte. Erg vernieuwend is dat er ook gescreend zal worden naar de virus-last van de teeltmoeren, met als doel om vooral virus-arm teeltmateriaal aan te bieden.

*Een en ander heeft tot gevolg dat het overlarfprogramma - zoals we dat tot nu toe kenden - met het (gratis) aanbieden van larfjes en koninginnen via onze vertrouwde overlarvers en telers vanaf dit seizoen op een volledig nieuwe leest geschoeid zal worden.*

Wij brengen jullie te gepaste tijde op de hoogte van de veranderingen ter zake.

<http://www.honeybeevalley.eu/projectportfolios/bijenteelt/vlaams-bijenteeltprogramma-2017-2019>



Honeybee Valley | Wetenschappelijk  
bijenonderzoek

[www.honeybeevalley.eu](http://www.honeybeevalley.eu)

Honeybee Valley bundelt het wetenschappelijke bijenonderzoek aan de UGent en werkt samen met de landbouw en andere partners

---

## BROEDSTOOF

Voor prijsbewuste imkers op zoek naar een broedstoof enkele modellen, sommige werken op 12 volt en de andere op 230 volt.

<https://jaeger-bruttechnik.com/en/shop-3/artificial-incubator-bee-breeding>



Ook op Amazon een interessante keuze.

<https://www.amazon.de/Bienenbr%C3%BCter/dp/B00W1RDUP2>

## INTERNET

Bijen: een volk en hun koningin 29:09

<https://www.youtube.com/watch?v=21-7EGmyTrA>

*Een natte droom voor velen om op die manier te kunnen imkeren?*

Honing gezond? 44:51

<https://www.youtube.com/watch?v=d4nAThfzqJA>

Honingproductie 28:39

<https://www.youtube.com/watch?v=9kJn49yJzvs>

Koninginnenkweek (8 afleveringen)

<https://www.youtube.com/watch?v=FMG1EYHbWdM>

...

<https://www.youtube.com/watch?v=0hqJPbmEoxc>

Koninginnenkweek in mini-plus 11:09

<https://www.youtube.com/watch?v=YEojJwTk9mg&t=593s>

Koninginnenkweek 1:03:19

[https://www.youtube.com/watch?v=RmJqN\\_Jqiqs](https://www.youtube.com/watch?v=RmJqN_Jqiqs)

## JAARPROGRAMMA 2017

- 21 januari : "waswafels gieten" Roger De Vos.
- 5 maart: Algemene vergadering en voordracht "De apotheek van Moeder Aarde" Isabelle Peters
- 12 maart : Start cursus voor beginners.
- Gezamenlijke suikeraankoop
- 19 mei: "Eenvoudige koninginnenkweek" Gaston Van de Vloet
- 16 juni: "Het belang van het tellen van varroa's" Ronny De Vylder
- Eind augustus : "Het belang van stuifmeel bij het inwinteren" Ghislain De Roeck.
- oktober/november : maken van mede.

## HET BESTUUR

Michel Mignon (voorzitter) 054 / 41 51 95

Frans Vanden Bosch (ondervoorzitter ) 02 / 396 11 03

Kris Delhayé (ondervoorzitter) 0477 / 90 08 35

Ward Bijl (secretaris-penningmeester) 054 / 58 07 95

Arnout Deurinck (materiaalmeester) 0474 / 98 95 24

Koen De Taeye (bestuurslid) 0497 / 45 06 49

Wim Wittebrood (bestuurslid) 0496 / 55 18 23

[www.onsdenderbieken.be](http://www.onsdenderbieken.be)



